

N:o 4.

Ank. till Riksd. Kansli d. 9 April 1868, kl. 7 e. m.

Konstitutions-Utskottets Utlåtande, i anledning af väckta motioner om ändring i Regeringsformens och Riksdags-ordningens bestämmelser angående tiden för val af Riksdagens Justitieombudsman samt Fullmäktige i Riksbanken och Riksgäldskontoret.

Från Första Kammaren har till Utskottet blifvit öfverlemnad en af Herr *Säve* väckt motion (N:o 9), deruti motionären föreslagit, att 68 § 1 mom. Riksdagsordningen skulle erhålla följande förändrade lydelse: »Lagtima Riksdag skall *hvert tredje år, då efter nya val af ledamöter för hela Andra Kammaren Riksdagen sammanträdt*, förordna en för lagkunskap och utmärkt redlighet känd man att hafva tillsyn öfver lagarnas efterlefnad af domare och embetsmän» m. m.; samt att uti de följande momenterna af samma § och uti 96, 97 och 98 §§ Regeringsformen måtte vidtagas de mindre redaktionsförändringar, hvilka af den föreslagna ändringen blefve en följd. Till stöd för sin framställning har motionären anført, hurusom Riksdagens Justitieombudsman svårligen kunde under den korta embetstid af ett år, som enligt nu gällande grundlagar vore honom tillmätt, fullgöra de många och viktiga åligganden, hvilka tillhörde hans befattning, ännu mindre i denna sin arbetsverksamhet vinna nödig erfarenhet och vana; samt att Riksdagen af denna anledning svårligen skulle kunna på Justitieombudsmannens verksamhet under hans första arbetsperiod grunda ett tillförlitligt omdöme derom, huruvida han gjort sig förtjent att bibehållas vid sitt embete eller icke.

I sammanhang härmed har samme motionär uti en likaledes till Utskottet hänvisad motion (N:o 10) påpekat, huru en del af de skäl, hvilka talade för en förlängning af Justitieombudsmannens embetstid, äfven gällde i afseende på Riksdagens

dagens Fullmäktige i Riksbanken och Riksgälds-kontoret, och att de här finge en ännu mera vidsträckt tillämpning och ökad styrka, när man toge i betraktande de i landets hela välfärd djupt ingripande frågor, som af desse Fullmäktige behandlades, den erfarenhet, som för handläggning af ärenden af så invecklad natur vore af nöden, samt den stadga i deras behandling, som vore ett vilkor för bibehållande af utlandets förtroende; i anledning hvaraf motionären föreslagit, att 71 § 1 mom. Riksdags-ordningen måtte erhålla följande lydelse: »Lagtima Riksdag skall *hvert tredje år, då efter nya val af ledamöter för hela Andra Kammaren Riksdagen sammanträdt*, välja Fullmäktige att, jemlikt särskilda reglementen, Riksbankens och Riksgälds-kontorets medel och tillhörigheter förvalta.»

Då Riksdagens ställning till Justitie-ombudsmannen samt Fullmäktige i Riksbanken och Riksgälds-kontoret, såsom redan sjelfva namnen angifva, är den en hufvudman intager till sina befullmäktigade ombud, torde man ej vilja bestrida riktigheten af den grundsats, att Riksdagen bör vara i tillfälle att hvarje gång den sammanträder utöfva den rättighet att återkalla sin fullmakt, som allmän lag tillerkänner hvarje hufvudman. Men motionären synes hysa fruktan för ett sådant missbruk af denna rättighet, att Riksdagens val oftare komme att falla på nya personer, än önskligt vore för en tillfredsställande behandling af de ärenden Riksdagens ombud hafva om händer. Utskottet kan för sin del icke hysa denna farhåga. Det synes Utskottet, som om de mindre vanliga egenskaper, hvilka motionären framhållit såsom nödvändiga på de viktiga platser, om hvilka nu är fråga, och den deraf härflytande svårigheten att med fullt skicklige män besätta dem, skulle betrygga emot ett tätare ombyte af deras innehafvare, än oundvikligt vore. Då icke heller den erfarenhet man i detta afseende vunnit under den tid Riksdags-ordningen varit gällande, gifvit något stöd åt den af motionären uttalade farhåga, finner Utskottet intet skäl att tillstyrka Riksdagen att afstå en rättighet, som hvilar på en riktig grundsats, och hvars missbruk man icke har anledning att befara, men som någon gång kunde vara af vigt att oförminskad äga i behåll.

Den lydelse af 71 § 1 mom. Riksdags-ordningen motionären föreslagit, innefattar ännu en förändring i hittills bestående förhållanden, i det motionären från detta lagrum uteslutit bestämmelsen om det sätt, hvarpå enligt nu gällande lag valet af Riksdagens Fullmäktige i Riksbanken och Riksgälds-kontoret förrättas. Det synes vara motionärens mening, att dessa val hädanefter skulle ske omedelbart i Kamrarne. Afsigten med denna förändring har Utskottet icke varit i tillfälle att pröfva, då motionären för densamma icke anfört något skäl. Då emellertid några olägenheter af det sätt, hvarpå dessa val nu förrättas, icke, såvidt Utskottet har sig bekant, kunnat förspörjas, har Utskottet icke funnit någon anledning att förorda motionärens förslag i denna del.

Utskottet får af dessa skäl värdsamt hemställa,
att ifrågavarande motioner icke måtte af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 9 April 1868.

På Utskottets vägnar:

Th. Munck af Rosenschöld.

Ordförande.

Herr *Lithner* har velat tillkännagifva, att han icke öfvervarit detta ärendes
behandling i Utskottet.

R ä t t e l s e

i

Konstitutions-Utskottets Utlåtande N:o 3.

Sid. 23 spalt 1 rad. 14, 15 uppfir. *står*: Dess *Justitie-Stats-Minister* eller *Justitie-Kansler*,

läs: *Dess Justitie-Stats-Minister* eller *Justitie-Kansler*,

Sid. 23 spalt 2 rad. 14, 15 uppfir. *står*: Dess *Föredragande för justitieärenden* eller *Justitie-Kansler*.

läs: *Stats Rådet och Föredraganden för justitieärenden* eller *Justitie-Kanslern*,